

Przedmioty do wyboru dla I roku logopedii

semestr letni 2023/2024

1. dr Natalia Moćko

Przeobrażenia polszczyzny: logopedyczne aspekty genologii (narracja i deskrypcja w diagnozie logopedycznej) [30h ćw.] (przedmiot A)

Zagadnienia omawiane podczas kolejnych zajęć mają na celu zapoznanie studenta z procesem diagnozy logopedycznej z punktu widzenia fachowego opisu przebiegu tego procesu oraz wyboru terminologii i stylistyki podczas samodzielnego tworzenia narzędzia do diagnozy wybranej grupy pacjentów. Założeniem prowadzącej jest przybliżenie różnych form diagnozy logopedycznej (dostępnych w opracowaniach naukowych, popularnonaukowych, a także serwisach internetowych – dla wskazania różnicowania gatunkowego i stylistycznego). Podczas zajęć studenci poznają zasady sporządzenia opisu w oparciu o wytyczne zawarte w literaturze logopedycznej. Celem zajęć jest w głównej mierze wyjaśnienie przeobrażeń na gruncie nomenklatury używanej w narracji i deskrypcji logopedycznej w zależności od adresata (podczas prowadzenia działań diagnostycznych), a także wskazanie podobieństw i różnic wynikających ze ścieżki oświatowej i służby zdrowia. Zajęcia będą się odbywały w oparciu o analizę artykułów naukowych, diagnoz logopedycznych, narzędzi wykorzystywanych w diagnozie, plakatów oraz ulotek logopedycznych.

Przeobrażenia polszczyzny: logopedyczne aspekty genologii (narracja i deskrypcja w terapii logopedycznej) [30h ćw.] (przedmiot A)

Zagadnienia omawiane podczas kolejnych zajęć mają na celu przybliżenie studentowi procesu terapii logopedycznej z punktu widzenia fachowego opisu przebiegu tego procesu oraz wyboru terminologii i stylistyki podczas samodzielnego tworzenia narzędzia do terapii wybranej grupy pacjentów. Założeniem prowadzącej jest przybliżenie różnych form zapisu stosowanego dla dokumentowania terapii logopedycznej (dostępnych w opracowaniach naukowych, popularnonaukowych, pomocach terapeutycznych, a także zawartych w serwisach internetowych – dla wskazania różnicowania gatunkowego i stylistycznego). Podczas zajęć studenci poznają zasady sporządzenia instrukcji w oparciu o wytyczne zawarte w literaturze logopedycznej. Celem zajęć jest w głównej mierze wyjaśnienie przeobrażeń na gruncie nomenklatury używanej w narracji i deskrypcji logopedycznej w zależności od adresata (podczas prowadzenia działań terapeutycznych), a także wskazanie zmian, jakie dokonały się w ostatnich dziesięcioleciach. Zajęcia będą się odbywały w oparciu o analizę artykułów naukowych, zapisów schematów terapii logopedycznej, narzędzi wykorzystywanych w terapii, plakatów oraz pomocy terapeutycznych.

2. dr Katarzyna Sujkowska-Sobisz, prof. UŚ

Spoleczne uwarunkowania języka: tekstologiczne aspekty wypowiedzi (lingwistyczna analiza wypowiedzi) [30h ćw.] (przedmiot B)

BLOK I

Stacyczna i dynamiczna koncepcja tekstu, delimitacja, struktura i spójność tekstu. Intencja tekstu i jego funkcje. Kontekstualne uwarunkowania tekstu. Tekst mówiony, tekst pisany a „tekst zapisany”.

BLOK II

Wzorzec gatunkowy a jego konkretyzacja, makrostruktura tekstu, temat i sposoby jego rozwijania (tu: narracja, argumentacja, opis).

BLOK III

Tekst wobec aktów mowy (akty mowy pośrednie i bezpośrednie) oraz tekst wobec gatunków mowy (gatunki mowy w edukacji szkolnej, gatunek jako przedmiot badań interdyscyplinarnych, koncepcja gatunków mowy Michaiła Bachtina, semantyczna koncepcja gatunków mowy Anny Wierzbickiej).

3. dr Bernadetta Ciesek-Ślizowska

Spoleczne uwarunkowania języka: tekstologiczne aspekty wypowiedzi (praktyka tekstu pisanego i mówionego) [30h ćw.] (przedmiot B)

Celem modułu jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami teorii tekstu oraz kształcenie umiejętności konstruowania tekstów pisanych i mówionych. Podczas zajęć zaprezentowane zostaną kategorie spójności tekstu, jego intencji i funkcji, a także stylu (w tym stylów funkcjonalnych) i gatunku. Omówione zostaną wybrane gatunki użytkowe. Studenci poznają także zasady tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej (kompozycja, środki retoryczne itp.). Zajęcia w głównej mierze będą miały charakter praktyczny.

4. mgr Anna Kamińska

Stylistyczne aspekty języka: praktyczna stylistyka (urzędowe wypowiedzi w pracy logopedy) [30h ćw.] (przedmiot C)

W ramach ćwiczeń studenci poznają obowiązujące kryteria stylu urzędowego. Rozważania nad stylem i nabywanie umiejętności tworzenia wypowiedzi będą opierały się na aktach prawnych regulujących pracę logopedy w placówkach oświatowych oraz dokumentach powstających w toku pracy zawodowej. Moduł ma zapewnić studentom

praktyczną umiejętność samodzielnego konstruowania komunikatów urzędowych zgodnie z obowiązującymi zasadami leksykalno-stylistycznymi oraz edycji tekstu.

dr Kamila Kuros-Kowalska

Stylistyczne aspekty języka: praktyczna stylistyka (użytkowe wypowiedzi w pracy logopedy) [30h ćw.] (przedmiot C)

Proponowane zajęcia dostarczą niezbędnej wiedzy do rozpoznawania oraz tworzenia wypowiedzi reprezentujących styl użytkowy. Studenci będą mogli poznać specyfikę zróżnicowania współczesnej polszczyzny ze względu na rozmaite kryteria, ze szczególnym uwzględnieniem kryterium stylistycznego. Podczas zajęć poruszane będą niezbędne treści związane z wyrażaniem myśli, sądów oraz emocji itp. z uwzględnieniem specyfiki tekstu użytkowego i sytuacji komunikacyjnej. W trakcie zajęć studenci skupiać się będą przede wszystkim nad kreowaniem tekstów związanych z użytkowym aspektem wypowiedzi, także tych wykorzystywanych w pracy logopedy. Zajęcia pomogą rozwinąć ponadto umiejętności pracy samodzielnej dotyczącej poszukiwania źródeł i doboru środków w procesie przygotowania użytkowej wypowiedzi.

Przedmioty do wyboru dla II roku logopedii semestr letni 2023/2024

5. prof. dr hab. Aldona Skudrzyk

Przeobrażenia polszczyzny: zróżnicowanie współczesnej polszczyzny (dialektalne zróżnicowanie polszczyzny) [30h ćw.]

Jedną z charakterystycznych cech współczesnej komunikacji oficjalnej jest ekspansja potocznej odmiany polszczyzny. Z jednej strony oznacza to obecność wielu elementów gwarowych, dialektalnych czy regionalnych, z drugiej dokonywanie procesów wyzbywania się gwary, poznawania reguł przełączania kodu zależnie od sytuacji mówienia. W ramach zajęć wiedza o gwarach i dialektach polszczyzny przedstawiana będzie na tle szerszym, w perspektywie socjolingwistycznej, etnolingwistycznej oraz pragmalingwistycznej, czyli ogólnie: komunikacyjnej. Ważne to ze względu na specjalność, gdyż zjawiska te nierzadko są podłożem problemów logopedycznych, niepewności lingwistycznej i językowych błędów (np. artykulacyjnych) mających swe źródło w gwarze. Wiedza socjolingwistyczna w prezentowanym tu zakresie pomaga w rozpoznawaniu takich sytuacji. Dobór poznawanych na zajęciach tekstów służyć będzie głębszemu zrozumieniu specyfiki, kultury i mentalności członków regionalnych wspólnot.

6. prof. dr hab. Aldona Skudrzyk

Przeobrażenia polszczyzny: zróżnicowanie współczesnej polszczyzny (funkcjonalne zróżnicowanie polszczyzny) [30h ćw.]

Uwarunkowania indywidualnego sposobu mówienia, czyli idiolektu, jakim zajmuje się logopeda, mogą odnosić się nie tylko do funkcjonowania aparatu artykulacyjnego, ale także do wielu czynników zewnętrznych. Ich przyczyn można szukać np. w środowisku, z którego się osoba wywodzi, w jej doświadczeniach komunikacyjnych, historii socjalizacji, jakości środowisk socjalizujących. Jest to wiedza dotycząca zróżnicowania polszczyzny współczesnej. W ramach zajęć poznamy przyczyny wielości odmian języka, najnowsze zjawiska społeczne, które różnicują sposób komunikowania się (emancypacja, poszukiwanie tożsamości, potrzeba identyfikacji). Są to zjawiska z zakresu socjolingwistyki i pragmalingwistyki, czyli ogólniej skutecznej komunikacji. Wiedza ta okazuje się pomocna przy rozumieniu reguł komunikowania się obowiązujących w danej kulturze .

Przedmioty do wyboru dla III roku logopedii semestr letni 2023/2024

7. dr Paulina Czarnecka

Spoleczne uwarunkowania języka: językowe aspekty porozumienia (etykieta językowa w zawodzie logopedy) [30h ćw.]

Zajęcia prowadzone w ramach modułu „społeczne uwarunkowania języka: językowe aspekty porozumienia” mają na celu dostarczenie studentom wiedzy na temat głównych koncepcji i teorii związanych z wpływem języka na interakcje społeczne. W ramach zajęć omówiona zostanie kompetencja komunikacyjna i poziomy sprawności językowej. Przybliżone zostaną zagadnienia dotyczące etykiety językowej, przedstawianej jako uniwersalna oraz wielopoziomowa kategoria komunikacyjna, która tworzy złożony system konwencjonalnych, kulturowo-etnicznych zachowań oraz językowych środków służących unikaniu i rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych. Omówione będą psychologiczne, społeczne i kulturowe działania człowieka w różnych kontekstach środowiskowych i jego potrzeby komunikacyjne, etykieta językowa, grzeczność językowa w kontekście porozumienia bez przemocy (NVC) oraz błędy językowe w pracy logopedy. Podczas zajęć studenci będą doskonalić komunikaty w myśl obowiązującej etykiety językowej oraz porozumienia bez przemocy.

8. dr Paulina Czarnecka

Spoleczne uwarunkowania języka: językowe aspekty porozumienia (retoryka i erystyka w pracy logopedy) [30h ćw.]

Zajęcia prowadzone w ramach modułu „społeczne uwarunkowania języka: językowe aspekty porozumienia” mają na celu dostarczenie studentom wiedzy na temat

głównych koncepcji i teorii związanych z wpływem języka na interakcje społeczne. W ramach zajęć omówiona zostanie kompetencja komunikacyjna i poziomy sprawności językowej. Przybliżone zostaną także treści dotyczące retoryki i erystyki, rodzajów argumentacji oraz porozumienia bez przemocy, jako zbioru skutecznych narzędzi wspierających komunikację. Omówione będą psychologiczne, społeczne i kulturowe działania człowieka w różnych kontekstach środowiskowych i jego potrzeby komunikacyjne, narzędzia wspierające komunikację oraz bariery komunikacyjne, retoryka, erystyka oraz błędy językowe w pracy logopedy. Studenci będą wypracowywać skuteczną komunikację w sytuacjach spornych oraz umiejętności związane z wystąpieniami publicznymi.